

обществе, а также возможности профессионального образования в становлении музыкальной культуры студентов музыкально-педагогических факультетов.

Резюме

У йдеться про методологію й засоби формування музичної культури студентів музично-педагогічних факультетів у світлі реформи професійної освіти та вимог самореалізації особистості в сучасному українському суспільстві.

Summary

The article determines the following categories: personality, culture, education, and society. It stresses the role of musical culture in social spiritual life, its value for one's personal self-actualization in contemporary society together with the mission of professional education to form musical culture in students of musical-pedagogical faculties.

Література

1. Державна національна програма „Освіта (Україна XXI століття)”. – К.: Райдуга, 1994.
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія / Підручник для ВНЗ -- К.: Либідь, 1998.
3. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка / Навч. пос. – Вид. 4, доп. – К., 2003.

УДК 37.013+373.57

КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКТОР ВИХОВНОЇ СИСТЕМИ ПРИВАТНОЇ ШКОЛИ

*Язиков Олексій Іванович
здобувач кафедри соціальної педагогіки
Харківська державна академія культури
директор приватного середнього
навчально-виховного комплексу “Ерудит”, м. Харків*

Актуальність роботи: суперечності, які існують в сучасних поглядах на концепцію особистісно орієнтованої освіти, та недостатня розробленість теоретичних основ функціонування і розвитку шкіл нового типу, зокрема приватних, зумовлюють актуальність проблеми теоретичного дослідження особистісно орієнтованого підходу до виховання та соціально-педагогічних факторів, які впливають на ефективність функціонування виховної системи таких закладів освіти.

Мета роботи: теоретично обґрунтувати і експериментально дослідити роль соціально-педагогічних компетентностей вчителя, як одного із соціальних факторів, на формування та розвиток особистісно орієнтованої виховної системи приватної школи.

В умовах величезних змін у соціальному, економічному і політичному житті України на сучасному етапі суспільного розвитку перед вітчизняною освітою постає проблема радикальної перебудови в сфері виховання, мета якого – формувати сучасну людину, яка була б активним, творчим учасником прогресу країни, людської цивілізації в цілому. Змінюється система поглядів на виховання як педагогічний процес. Ці зміни, які відбивають потреби розвитку суспільства і самої людини, настільки глибокі, що трансформують не тільки цілі, цінності, методи та засоби освіти, але й професійну свідомість педагогів,

систему їх соціально-педагогічних настанов, педагогічну культуру взагалі.

Ядром виховного середовища оновленої школи є, без сумніву, педагогічний колектив освітнього закладу. Його становище, перспективи, здатність до самовдосконалення є запорукою динамічного розвитку освіти, а разом з нею й суспільства в цілому. Важливим є те, що при оцінюванні якості педагогічного середовища треба перейти від оцінювання кваліфікації вчителів до оцінювання їх компетентності. У різних сферах діяльності педагога все більше потребується не кваліфікація сама по собі, а широка компетентність, яку можна розглядати у вигляді суми навичок, що притаманні індивідууму, який здатний поєднувати кваліфікацію в суворому розумінні цього слова, соціальні поведінкові характеристики й здатність роботи в групі, ініціативність, й готовність до ризику.

Відповідно до обраної стратегічної мети особистісно-орієнтованого виховання змінюється зміст виховного процесу, позиція педагогічного колективу і характер його діяльності; принципи, методи і форми виховної роботи. Для вчителя стає головним:

1. Визнати дитину центральною фігурою в учнівському колективі і будувати комунікаційний процес на основі справжньої поваги до особистісних інтересів дітей та молоді;

2. Сприяти збагаченню особистісного досвіду кожного учня;

3. Виступати для учнів спостережливим помічником в розкритті і розвитку їхньої індивідуальності.

Оптимальне педагогічне спілкування передбачає високий рівень розвитку психологічних вмінь учителя, до яких належить вміння керувати власною поведінкою, адекватно моделювати особистість того, хто навчається, стримувати власні амбіції і бажання, які не збігаються з бажаннями інших, оптимально будувати своє мовлення в психологічному плані мовленнєвого спілкування, соціальної перцепції (читати по обличчях), гностичні вміння, пов'язані з оперуванням інформацією, спостереженням, переключенням на інші дії. Для особистісно-орієнтованої педагогічної діяльності характерні специфічні способи спілкування, які ґрунтуються на розумінні, визнанні і прийнятті дитини як особистості, вмінні стати на її позицію, ідентифікуватися з нею, врахувати її емоційний стан і самопочуття, зберегти її особистісні інтереси і перспективи розвитку. При такому спілкуванні головними тактиками педагога стають співробітництво і партнерство, які надають можливість учням виявляти активність, творчість, самостійність, винахідливість.

Також зрозуміло, що педагог у системі гуманістичної освіти повинен мати такі професійно значущі якості, як емпатія, щирість, любов до дітей, бути вільним від авторитарно – імперативних установок, визнавати унікальність особистості учня.

Отже, підготовка педагога до професійної діяльності в умовах оновленої освітньої системи орієнтується на набуття ключових компетентностей та на створення ефективних механізмів їх запровадження. До базових професійних компетентностей сучасного педагога слід зарахувати такі компетентності: функціональну (професійну); комунікативну; дидактичну.

психологічну; соціально-педагогічну.

Проведені дослідження виявляють специфічний вплив рівня розвинутості цих базових педагогічних компетентностей на ефективність особистісно-орієнтованого освітнього процесу в закладах освіти нового типу. Результати цих досліджень можуть бути застосовані як в практиці роботи шкіл нового типу, так і в виховній діяльності традиційних шкіл з метою підвищення результативності освітнього процесу, розроблення шляхів та методів подальшого втілення парадигми гуманістичного і особистісного виховання у вітчизняну педагогічну практику.

Резюме

У сучасній національній системі освіти України приватні навчальні заклади виявили себе конкурентоспроможними поряд з державними навчальними закладами. Головною стратегією функціонування освітніх закладів недержавної форми власності є особистісно-орієнтоване навчання та виховання. У статті розглянуто проблему теоретичного дослідження впливу різних соціально-педагогічних факторів, зокрема рівня компетентності вчителя, на ефективність діяльності приватного закладу освіти. Доведено, що рівень розвитку ключових компетентностей педагога є базовим компонентом соціально-педагогічного середовища освітнього закладу.

Резюме

В современной национальной системе образования Украины частные учебные заведения проявили себя конкурентоспособными наряду с государственными учебными заведениями. Главной стратегией функционирования образовательных учреждений негосударственной формы собственности является личностно ориентированное обучение и воспитание. В статье рассмотрена проблема теоретического исследования влияния различных социально-педагогических факторов, в том числе уровня компетентности учителя, на эффективность деятельности частного учебного заведения. Показано, что уровень развития ключевых компетентностей педагога является базовым компонентом социально-педагогической среды образовательного учреждения.

Summary

The national system of education which is different on types and forms of property will be forming in the XXI century in Ukraine. The private educational establishments, which are rather competitive on the contemporary market of the educational services will be one of the elements of this system. The structure of the activity of such an educational establishment is determined by the demands of the national system of education of Ukraine, by the world educational space and demands of the present day labour market. The main strategy of the functioning of such establishments is individually oriented teaching, which in turn determines the choice of the main directions of their activity.

Література

1. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання. Науково-метод. посібник. – К.: ІЗМН, 1998. – 204 с.
2. Державна національна програма "Освіта" (Україна XXI століття). – К., 1996.
3. Методика воспитательной работы. Учеб. пособие для студ. высш. пед. уч. заведений / Л.А.Байкова, Л.К.Грбенкина, О.В.Еремкина и др.; Под ред. В.А.Сластенина. – М.: Издательский